

Apitherapie, ja natuurlijk!

Peter Elshout

Het gebruik van bijenteeltproducten als regulier maar veel meer als alternatief geneesmiddel heeft steeds meer belangstelling van zeer uiteenlopend geïnteresseerden. Mede door het onderzoek van Dr. Th. Postmes, verbonden aan de universiteit van Maastricht, weten imkers maar ook niet-imkers, honing naar waarde te schatten. Producten als stuifmeel en zeker koninginnengelei krijgen vooral vanuit de cosmetica de nodige aandacht.

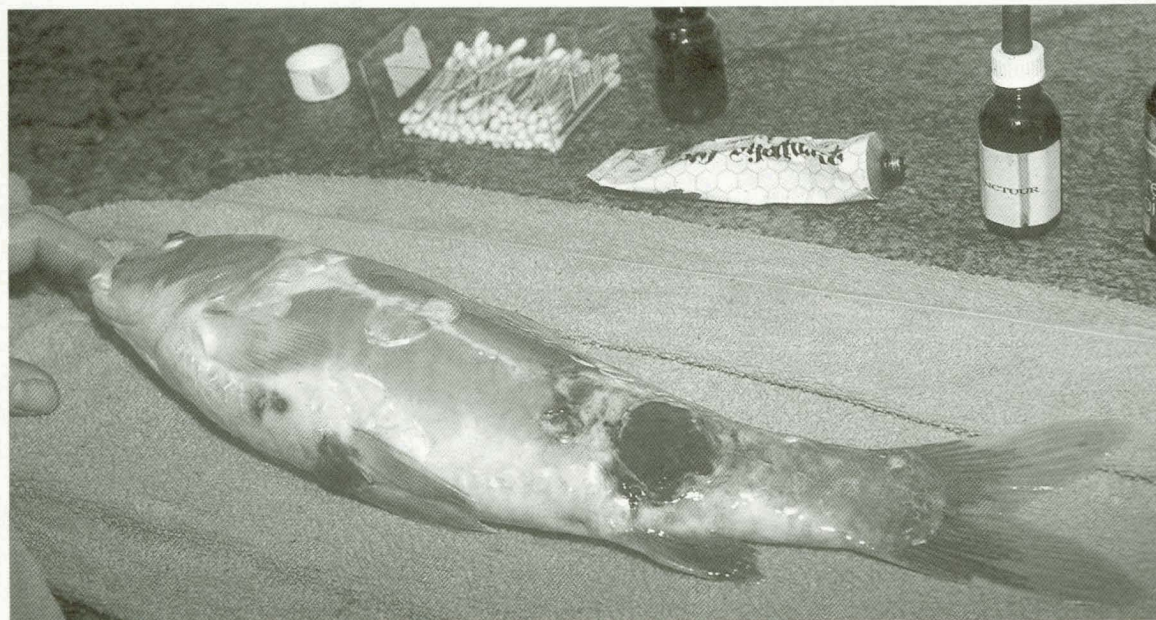
Beide producten zijn bovendien hoogwaardige voedingssupplementen. Evenals propolis zijn alle bijenteeltproducten in de schappen van de Reform winkel te vinden en worden daar vaak met een wisselende kwaliteit, door een veelal ondeskundige aan de man gebracht. Zelf verwerk ik al een jaar of 12 propolis tot eindproducten. In de loop der jaren heb ik er ook heel wat klanten bij gekregen die de producten gebruiken bij hun dieren.

Liefhebbers van paarden, duivenmelkers, konijnenfokkers, kwekers van zangvogels en papegaaien en liefhebbers van vissen met een niet te onderschatten prijskaartje, de koikarper, zijn allen geïnteresseerd in producten uit onze bijenteelt. Soms is het gebruik van een product als propolis een laatste redmiddel omdat de reguliere diergeneeskunst faalde. Menigeen heeft

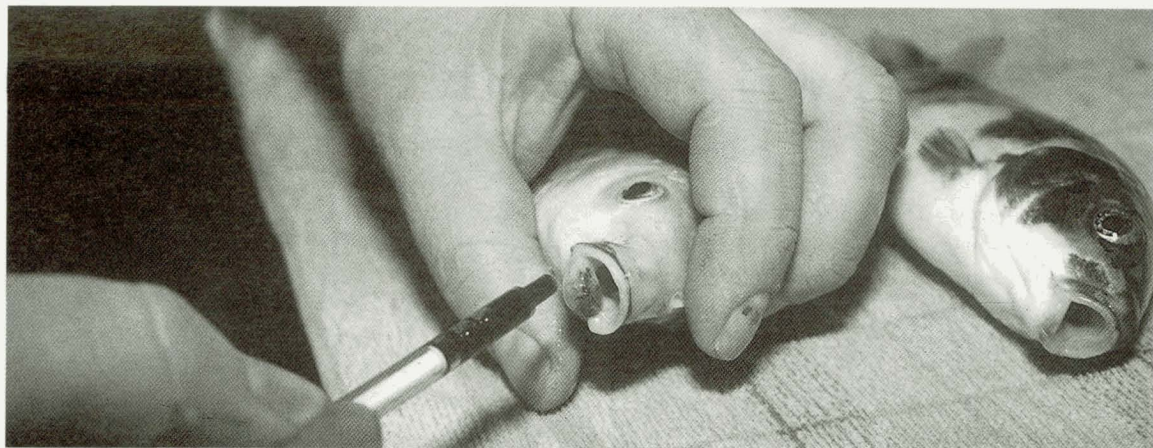
het later over een wondermiddel - zij bedoelen een wonderlijk middel- gezien de bijzonder positieve ervaringen. Zo geneest een paard van een hardnekkig gezwel, duiven genezen van aandoeningen als coccidiosis e.a. en er worden betere resultaten behaald bij de vluchten. Konijnen worden niet meer geplaagd door ziekten en hebben een veel mooiere pels. Zelf heb ik een konijn met een ernstige etterende wond aan een achterpoot maandenlang behandeld. Dagelijks tweemaal een badedasbadje en een eetlepel vol dikke, witgekleurde etter. De dierenarts adviseerde mij het diertje te laten inslapen. Er was geen genezing mogelijk en het was al met al een duur konijn geworden. Met alle producten in huis was ik wat laat op de gedachte gekomen propolis als geneesmiddel in te zetten. Vanaf dat moment werd er dagelijks een dikke laag propoliszalf op de wond gesmeerd, verband erom en propolistinctuur over het korrelvoer gedruppeld. Na nog geen drie weken was de wond volledig genezen. Mag dit toch een klein wonderdje heten?

Literatuur vol met het goede uit de bijenteelt

Een onder vogelliefhebbers zeer gewaardeerd vakblad, 'Onze vogels' heeft veel lof over de hoogwaardige producten uit de bijenteelt, maar slaat vanwege de gebrekkige kennis betreffende deze producten en van

Wondbehandeling van een koikarper met propolis. Foto's: P. Elshout

Verwonde bek door het te gulzig eten van korrelvoer, wordt behandeld met propolistinctuur

200 de bijenteelt de plank geregeld mis. Anderzijds wordt door de redacteur benadrukt hoe belangrijk de bijenteelt is en de nodige bezorgdheid uitgesproken over de voortgaande achteruitgang van het aantal imkers. Prijzenswaardig is het artikel in het blad KOI. In de rubriek 'Medisch' staat een vijf bladzijden A4 groot artikel met als titel: 'Over de bloemetjes en de bijtjes'. Een voortreffelijk artikel, een ware opsteker voor de imkerij. Daarin wordt aanbevolen enzymrijke honing (niet van het winkelschap maar rechtstreeks van de imker) als voedingssupplement door het voer van de koikarpers te mengen om ze veilig door de moeilijke tijden van herfst en voorjaar heen te loodsen. Ook koi's bouwen een vetreserve op om te kunnen overwinteren. Wel wezenlijk iets anders dan bij onze bijen. Stuifmeel wordt aanbevolen i.v.m. zijn rijkdom aan vitamines, mineralen, hormonen e.a. Omdat koikarpers een erg kort darmstelsel hebben en maar 3 à 4% van het gegeten voedsel kunnen omzetten in lichaamsgewicht stelt men zich de vraag of koikarpers bij het eten van het toch al slecht verteerbare stuifmeel wel enig profijt hebben. De ervaringen met koninginnengelei, gemengd door het pastavoer van de koikarpers, zijn positief te noemen. Zieke koi's herstellen sneller en deze vissen zijn na een noodzakelijke ingreep minder stressgevoelig.

Propolis een veelbelovend alternatief

Helaas worden koi's vaak gehouden op een erg onnatuurlijke manier. Daardoor is er veel stress en is de ziektedruk hoog. Om zieke dieren weer op te lappen en om ziekten preventief te bestrijden wordt vaak onverantwoord veel gebruik gemaakt van antibiotica. Vooral in Israël is dit het geval. Door het overvloedig gebruik van geneesmiddelen zijn veel

ziekteverwekkers immuun voor de gangbare antibiotica. (Dit klinkt zelfs ons imkers bekend in de oren). Ook hier heeft men dus gezocht naar een verantwoord alternatief, waarbij geen resistentie voor de ziekmakende bacteriën is te vrezen. Voorzien van een minder aantrekkelijk prijskaartje staan er bij de koi-handelaar propolisproducten op de plank. Fijn gemalen propolis wordt preventief door het voer van deze vissen gemengd, uiteraard gecombineerd met honing en koninginnengelei. De resultaten zijn ronduit goed.

Wondgenezing met propolis

Koikarpers kunnen verwondingen oplopen bij transporten door te veel dieren in een te klein bassin te houden, door onhygiënisch te werken maar ook via de in het water levende parasieten zoals eencelligen, kreeftachtigen, mijten e.a. Deze parasieten kunnen dragers zijn van virussen. Om deze soms ernstige wonden te kunnen behandelen worden de vissen eerst verdoofd, om ze daarna buiten het water te kunnen behandelen.

Als redacteur/fotograaf sta je met verwondering toe te kijken hoe een vis op het droge in alle rust wordt behandeld. De wonden worden zonodig eerst ontsmet en droog gemaakt, waarna deze met propolistinctuur of propoliszalf worden afgedekt. Als de alcohol van de tinctuur verdampt is en een filmpje propolis de wond afdekt wordt de vis in zijn element teruggeplaatst. Deze behandeling zal meerdere malen herhaald moeten worden tot de wonden volledig genezen zijn. Apitherapie op koudbloedige waterbewoners als de koikarpers dwingt onherroepelijk respect af voor de producten van de honingbij. Misschien krijgen de bijenproducten en de bijenteelt op die manier de waardering die ze verdienen.